

SADRŽAJ

SADRZAJ.....	1
UVOD .2	
1. BOJNI OTROVI .2	
2. OSOBINE BOJNIH OTROVA .3	
3. HEMIJSKI SASTAV I STRUKTURA.....	7
4. PODELA BOJNIH OTROVA 10	
5. POSLEDICE NATO BOMBARDOVANJA 1999 GODONE 12	
6. ZAKLJUČAK.....	14
7. LITERATURA.....	15
UVOD	

BOJNI OTROVI

Bojni otrovi su vrsta hemijskog oružja sastavljenog od jedinjenja, najčešće organskih, koja svojim otrovnim dejstvom onesposobljavaju ili unistavaju ljudе, zivotinje i bilje i kontaminiraju zemljiste i razne objekte (Hemijski rat).

Istoriјa. Do Prvog svetskog rata kao borbena otrovna sredstva najpre su upotrebljavani prirodni otrovi. U starom i srednjem veku su vrhovi strela i projektili drugog bacackog oružja ponekad natapani u ekstrakte otrovnih biljaka — kao sto su velebilje (l. atropa belladonna), jedic (l. aconitum napellus), morski luk (l. urginea maritima), bunika (l. hyoscyamus niger), ili u kadaverin (ekstrakt leseva) i zmijski otrov. Od vestackih otrova upotrebljavana su jedinjenja arsena, zive, zatim zugusljivo dimovi od sumpora, zivotinjskih papaka, koze, paperja. Pored zapaljivog, grčka vatra je imala i zugusljivo dejstvo, a grčki prasak za kijanje, kojim su branioci tvrdjava ometali napadaca za vrijeme priprema za juris na tvrdjavu, dobijan je od samovenog osušenog otrovnog bilja. Od XVI do kraja XIX v., uporedno sa razvojem hemije, javlja se niz novih otrovnih materija, ali nisu posebno pripremani, mada je bilo vise predloga za njihovu primenu.

OSOBINE BOJNIH OTROVA

Takticko-tehnische. Od velikog broja ot rovnih materija sintetizovanih u I svetskom ratu samo je malo njih bilo pogodno za upotrebu kao bojni otrovi. Da bi mogla biti bojni otrov, otrovna matica treba da je jako isparljiva, da otrovno dejstvo ispolji za kratko vreme, da takvo dejstvo ispoljava i kad se nalazi u malim koncen tracijama, da je hemijski dovoljno stabilna (u toku proizvodnje, cuvanja i primene), da je postojana na zemljistu, da se moze upotrebiti pri raznim meteorološkim uslovima, da su joj para teza od vazduha kako bi se u nizim vazdušnim slojevima stvorila potrebna borbena koncentracija, da se ne razlaže pri visokim temperaturama i eksplozijama, da se dobija jeftino, da se tesko otkriva, da je pronalazenje zastitnih sredstava otežano i da se moze upotrebiti postojećim sredstvima. Bojni otrovi koji se proizvode u toku mira moraju da imaju znatno veću stabilnost nego oni koji se proizvode neposredno pred primenu.

Fizičke. Pod normalnim uslovima (0 °C i 760 mm Hg) bojni otrovi mogu biti u sva tri agregatna stanja. U čistom stanju su većinom bezbojni, a kao tehnički pro dukti su najčešće zuto-smedje do mrke boje. Kao gas su većinom bezbojni, izuzev hloro koji ima žućkasto-zelenu boju. Većina Bbojnih otrova ima karakterističan miris, neki prijatan, na voće (tabun, soman), zdravac (luizit), jorgovan (ksililenbromid), badem (cijanovodonična kiselina), slaćicu (iperit), med (brombenzilcijanid), dok se drugi ističu neugodnim mirisom na beli luk (arsenvodonik), na trule jabuke (fogzen, difogzen), na trulo seno, plesan, sapun (azotni iperit). U vecini slučajeva miris se oseti pre nego sto bojni otrov ispolji svoje fiziološko dejstvo, ali to ne mora biti uvijek karakterističan znak za prisustvo nekog bojnog otrova, jer se njegov vlastiti miris može pri kriti dodatkom drugih materija. Da bi se mogli lakše upotrebljavati na niskim temperaturama, bojni otrovi treba da imaju nisku tačku topljenja. Ona je niža kod tehnički proizvedenih nego kod hemijski čistih otrova, jer je snižavaju razne prime se. Tačka topljenja snižava se dodavanjem rastvarača ili drugih otrova. — Bojni otrovi koji imaju nisku tačku ključanja poseduju vecu moć isparavanja, brže stvaraju jaču koncentraciju, ali se i brže razrede i manje su po stojani. Na osnovu tačke ključanja izvršena je i podela bojnih otrova prema vremenu dejstva na kratkotrajne i dugotrajne. Napon pare (pri tisak sloja pare bojnog otrova koji se obrazuje na površini tečnih ili čvrstih tela), meren obično u milimetrima zivinog stuba, srazmeran je njihovoj isparljivosti. Najveći napon pare imaju kratkotrajni bojni otrovi, a najmanji otrovni dimovi. Bojni otrovi sa velikim naponom pare, kao što su fogzen i cijanovodonična kiselina, isparavaju brže, pa zato i brže stvaraju koncentracije nego oni koji sporo isparavaju, kao što su iperit i brombenzilcijanid. Relativna gustina pare (u odnosu na vazduh) ima odlučujući značaj za ponašanje bojnih otrova u atmosferi pri upotrebi. Ako je veća od gustine vazduha, vazduh neće potisnuti bojni otrov u više slojeve atmosfere, pa će se moći dobiti željena koncentracija. Isparljivost bojnih otrova podstiču mala količina, vетар, povišena temperatura vazduha, raspršenost i upotreba bojnih otrova uz eksplozivnu punjenja. Specifična težina bojnih otrova utiče na laboraciju munice, izradu raznih smesa i na izradu specijalnih pribora za polivanje. Tačka zapaljivosti reguliše se dodavanjem drugih materija sa niskom temperaturom raspadanja. Kod bojnih otrova koji se upotrebljavaju sa eksplozivnim sredstvima, ona treba da bude toliko visoka da pri eksploziji ne može doći do samozapaljenja. Latentna toplosti isparavanja je glavni činilac u određivanju ponašanja bojnih otrova posle eksplozije hemijske granate. Gasoviti bojni otrovi, pre nego što se njima napune granate, prevode se u tečno stanje (likvefakcija) ili se izlažu pritisku, pri čemu se oslobadja izvesna količina toploste. U trenutku eksplozije tečnost se vrlo brzo pretvara u paru, apsorbujući iz okoline toplost koja je po količini jednak toplosti oslobođenoj u procesu punjenja. Zbog toga se pare bojnih otrova u izvesnoj meri ohlade i počnu da talože, sto se naziva efekt zgušnjavanja. Rastvorljivost bojnih otrova zavisi od njegove vrste, temperature i pritiska. Kao rastvarači najčešće se upotrebljavaju benzин, petroleum, trihoretilen i ugljentetrahlorid. Njima se

snižava tačka topanja i ključanja, usporava ili ubrzava isparljivost, smanjuje ili povećava gustinu, maskira miris i boja. Neki bojni otrovi (npr. arsentri-hlorid) mogu poslužiti za rastvaranje drugih.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com